

В лісостепових та поліських областях за підвищених температур та відносної вологості повітря в незібраних посівах зернових культур розвиваються **фузаріоз, септоріоз, борошниста роса, гельмінтоспоріоз, оливкова плісень та альтернаріоз**. Через наявність у природі та рослинах зернових культур збудників зазначених та інших хвороб, кондиційне насіння після фітоекспертизи має бути оздоровлене препаратами відповідного спектру дії.

Повсюди посівам **кукурудзи** завдає шкоди **стебловий (кукурудзяний) метелик**, заселеність обстежених площ яким становить 6-35%. На 1-15% заселених рослин кукурудзи нараховується 2-15 яєць, пошкоджено 1-5% рослин та качанів за чисельності 0,5-2 гусениці на рослину. В степових, лісостепових, подекуди поліських областях гусеницями **бавовникової совки** на 8-40% обстежених площ кукурудзи пошкоджено 1-5, макс. 15% рослин (Кіровоградська обл.) та до 6% качанів за чисельності 0,5-2, макс. 3 гусениці на рослину. Повсюди розвиваються та шкодять **попелиці, осередково трипси, блішки, павутинний кліщ**. З хвороб на культурі виявляють **гельмінтоспоріоз, септоріоз, темно-буру плямистість, пухирчасту та летючу сажки**, якими уражено 0,5-6, макс. 10% рослин. За наявності понад 18% рослин з яйцекладками або 6-8% рослин з гусеницями стеблового метелика та бавовникової совки I-II віків посіви обприскують дозволеними до використання інсектицидами.

Повсюди на 4-33% обстежених площ, 2-10, макс. 25% рослини **сої** пошкоджено **павутинним кліщем, попелицями**, подекуди гусеницями **акацієвої вогнівки, лучного метелика, листогризучими совками** (2-15% рослин), **чортополохівки** другого покоління (2-12% рослин). **Аскохітозом, церкоспорозом, пероноспорозом, бактеріальним опіком, септоріозом, антракнозом, альтернаріозом** охоплено 2-10, **жовтою та зморшкуватою мозаїками** 1-4% рослин.

В посівах **соняшника** триває розвиток **геліхризової попелиці, трипсів, клопів**, якими заселено 2-20% рослин. Переважно в степових областях шкодять **соняшникові вогнівка, шипоноска, вусач** (2-5, макс. 15% рослин), подекуди гусениці **лучного метелика, бавовникової совки, інших листогризучих совок**. З хвороб, переважно на листках нижнього та середнього ярусів, на 2-13% рослин відмічають **гнилі, пероноспороз, фомоз, септоріоз, аскохітоз, іржу**, вогнищами фомозом охоплено 20-30% (нижній ярус, Кіровоградська, Вінницька обл.), іржею до 41% (Кіровоградська обл.) рослин.

У всіх бурякосійних областях у посівах **цукрових буряків** триває живлення **бурякової листкової попелиці**, якою заселено 2-10% рослин. Подекуди відмічається шкідливість **щитоносок, личинок бурякової мінуючої мухи, гусениць листогризучих совок**. Триває живлення личинок **амарантового стеблїда** (Полтавська, Черкаська обл.). У плантаціях культури лісостепових та поліських областей на 2-6% рослин поширення мають **церкоспороз, фомоз, осередково рамуляріоз, вірусна жовтяниця**. Захисту підлягають посіви з надпороговою чисельністю шкідників та ураження хворобами з урахуванням рекомендованих систем захисту.

Скрізь на пасльонових культурах (*картоплі, томатах, баклажанах*) продовжує шкодити **колорадський жук**, місцями на помідорах живляться **попелиці**. Повсюди в насадженнях картоплі, помідорів **фітофторозом** уражено 3-25% рослин, **альтернаріозом** 3-40% рослин. Подекуди відмічено розвиток **бактеріальних та вірусних хвороб, верхівкової гнилі на помідорах**.

Комплексом шкідників на *капусті* всіх термінів досягання заселено 2-25% качанів. Переважно в присадибному секторі в західних, подекуди центральних областях 15-30, осередково до 60% рослин капусти (Чернівецька обл.) заселено **білокрилкою**. У промислових і присадибних посадках капусти виявляли **слизистий та судинний бактеріоз**, осередково **пероноспороз і фомоз**. На *моркві* відмічено розвиток **фомозу**. Повсюди *огірки* пошкоджують **баштанна попелиця, тютюновий трипс, павутинний кліщ**. Із хвороб відмічають **антракноз, бактеріоз та пероноспороз**.

Триває літ та яйцекладка другого покоління **підгризаючих і листогризучих совок**. **Окличною і озимою совками** пошкоджено до 5% коренеплідів *цукрових буряків* та бульб *картоплі*. Гусениці листогризучих (**гамма, С-чорне, капустана, інші**) совок пошкодили 1-11, осередково 25% рослин *технічних культур, сої, овочів*.

У *садах* скрізь шкодять **плодопошкоджуючі (яблунева, сливова плодожерки), сисні (попелиці, кліщі, щитівки) шкідники**. На 100% площ поширюються **парша, борошниста роса, плодова гниль**. У *виноградниках* розвиваються гусениці **гронової листокрутки, павутинні, інші види кліщів**; з хвороб - **оїдіум, мілдью**, подекуди **чорна гниль**. Захист насаджень проводять з урахуванням «періоду очікування».

На неугіддях та узбіччях полів степових та лісостепових областей триває літ **лучного метелика** другого покоління, інтенсивністю 1-2 екз. на 10 кроків. Триває відкладання яєць та живлення гусениць другого покоління, які за чисельності 0,5-2 екз. на кв.м. пошкодили 1-6% рослин просапних культур.

Саранові. У Дніпропетровській, Донецькій, Миколаївській, Одеській, Херсонській областях в місцях резервації (неорні землі, балки, тік) обліковують по 0,5-2, осередково до 6 екз. на кв.м личинок **нестадних** та 0,2-2 личинок **стадних саранових (італійський прус)**. На території Валуйської селищної ради, Станично-Луганського району, Луганської області на просапних та овочевих культурах на 1 кв.м. обліковували 1,6-3, макс. 5, на неораних землях 10-13 особин італійського пруса. Після проведених захисних заходів середня чисельність живих особин становить 2 екз. кв.м. Загибель саранових становить 85-90%.

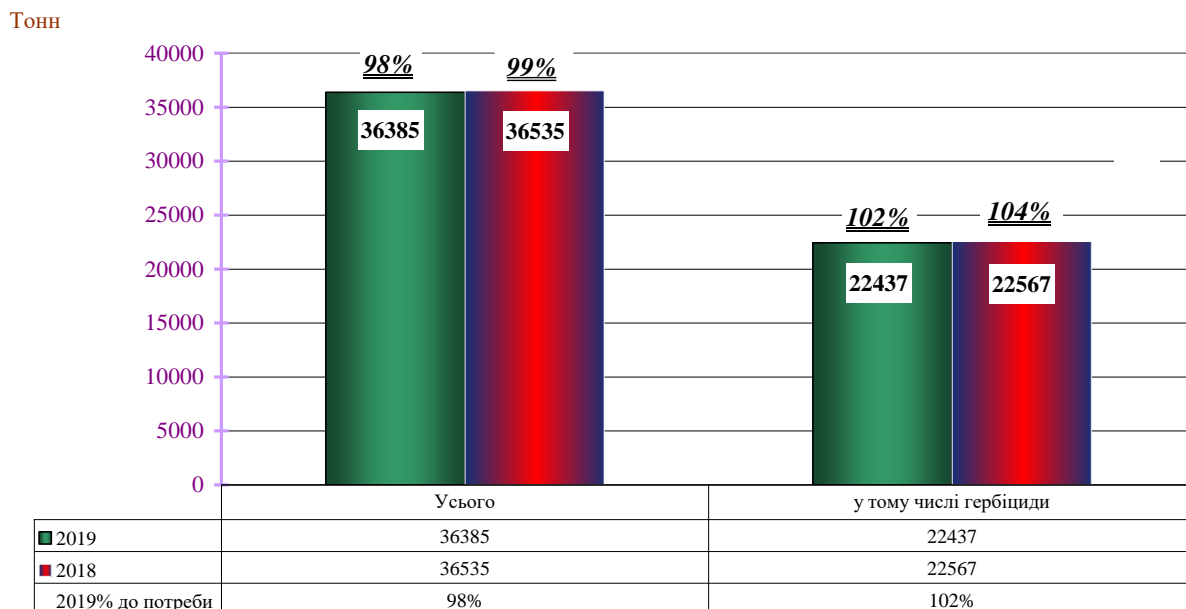
На даний час дорослі, окрилені комахи знаходяться в фазі статевої зрілості і за сприятливих погодних умов очікується настання періоду їх спарювання. Моніторинг за розвитком шкідника продовжується. Особлива увага приділяється місцям резервації саранових.

Повсюди на стерні **зернових колосових** культур спостерігається живлення **мишоподібних гризунів**, а також міграція їх у посіви **овочевих та просапних культур**. Зважаючи на наявність кормової бази, за оптимальних агрокліматичних умов розвитку, передбачається зростання популяції гризунів у вищевказаних стаціях та на падалиці озимих зернових і ріпаку.

У господарствах здійснюється постійний фітосанітарний нагляд за посівами сільськогосподарських культур.

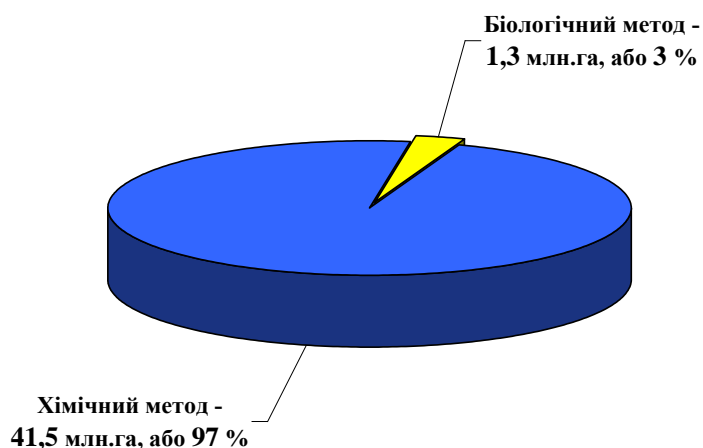
За оперативною інформацією про хід робіт із захисту рослин, наданою Головними управліннями Держпродспоживслужби в областях, **26 липня 2019 року** забезпеченість сільгосп підприємств засобами захисту рослин для проведення робіт із захисту посівів сільськогосподарських культур становить **36,4 тис. тонн** препаратів, або **98%** до їх потреби в 2019 році, в тому числі **22,4 тис. тонн** гербіцидів, або **102%** до потреби в них.

Забезпеченість сільгосп підприємств засобами захисту рослин 26 липня 2019 року

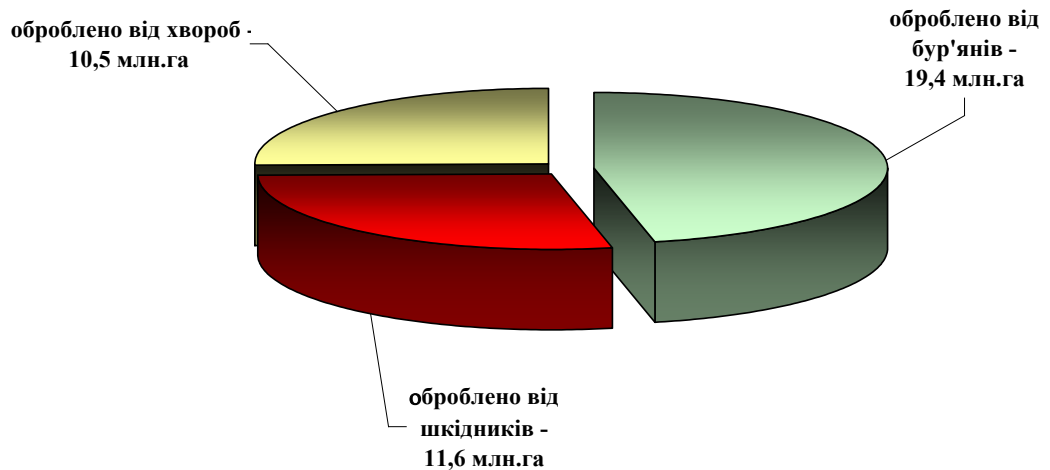
На сьогодні захист сільськогосподарських культур від шкідників, хвороб і бур'янів в господарствах проведено на площі **42,8 млн га**, в тому числі хімічний метод захисту рослин застосовано на площі **41,5 млн га**, або **97%**, біологічним методом оброблено **1,3 млн га**, або **3%**.

Застосування хімічного та біологічного методів захисту рослин від шкідників, хвороб і бур'янів в Україні у 2019 році станом на 26.07.2019

Для мінімізації втрат врожаю сільськогосподарських культур та недопущення погіршення його якості від дії шкідливих організмів від бур'янів оброблено **19,3** млн га, шкідників – **11,5** млн га та оздоровлено від хвороб **10,4** млн га посівів.

Хід робіт із захисту рослин в Україні у 2019 році

Для проведення всього комплексу заходів захисту рослин від шкідливих організмів з початку року використано **34,7** тис. тонн засобів захисту рослин. Догляд за посівами сільськогосподарських культур триває.